

KA MATTI U BLEI

U DABID BAD U GOLIATH

Rev. Iarlington Kharkongnor

Ka Matti U Blei

(Ki jingiathuhkhana lem bad ki dur
na ka bynta ki khynnah rit)

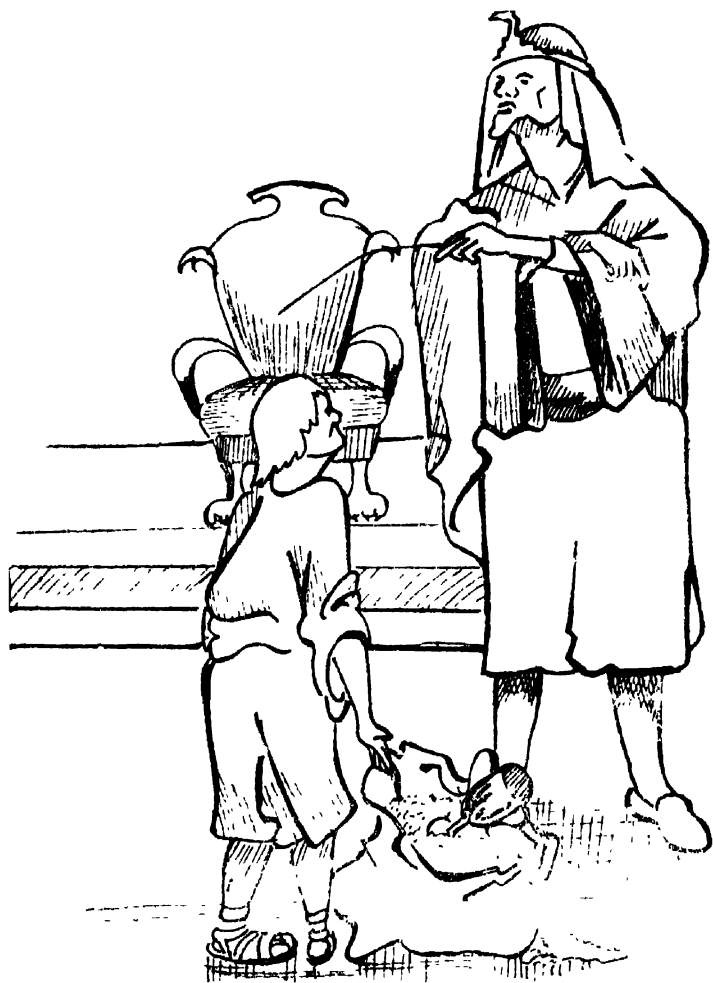
La pynmih da u
Rev. I. Kharkongngor

Rev. I. Kharkongngor.

1981

U JOSEPH

SCHOOL SECTION

Reference.....
not to be lent out

U JOSEPH

U Joseph u dei u khun jong u Jakob bad ka Rakhel. U long u khun uba ieit thep mynsiem jong u kpa.. Ki hynmen ki sngewsih bad shun ia u Joseph namar u kpa u ieit eh ia u.

Ha kawei ka por u Joseph u la phohsniew shaphang ka jingkiew kyrdan jong u. U la iathuh ia kata ha u kpa bad ki hynmen jong u. Haba iohsngew ia ka jingphohsniew, ki hynmen ki la nang bitar shuh shuh ia u Joseph namar kim kwah ba u para rit jong ki un kham khraw ban ia ki hynmen baroh.

Ki hynmen u Joseph ki ju sharai ia ki kynhun langbrot jong u kpa. Borabor, ki sharai sha ki jaka kiba jngai. Haba kim wan phai sha la iing la bun sngi, u kpa u la phah da u Joseph ban leit wad ia ki. U la shem ia ki ha Dothan

Ki hymen ki la iohi ia u naduh jngai. Tang shu iohi ki la thmu ban pyniap ia u. U Reuben, u hynmen rangbah duh, u kwah ban pyllait ia u Joseph na kata ka jingthmu kaba sniew. U la ong ia ki para jong u ban nym pyniap hynrei yn shu thep ia u ha thliew um kaba ha khlaw. U Reuben u kwah ban pyllait im ia la u para bad ban ialam pat ia u sha la u kpa.

U tang shu poi, ki hynmen ki la law ia ka sopti thoh broiñ kaba ai u kpa ia u. Ki la thep ia u hapoh thliw um. Hynrei kata ka thliw ka la rngad noh bad ym don um shuh ha ka.

Te katba ki dang iashong bam jingbam, ki la iohi ia ka kynhun nongkhaii. Kita ki nongkhaii ki ialeit sha ri Ijipt. U Judah u la ong ha la ki para ban nym pyniap ia u Joseph hynrei yn shu die noh ia u ha kita ki nongkhaii. Kumta ki la die noh ia u arphew ki sbai rupa.

Hadien kata, ki hynmen ki la pyniap iwei i khun blang. Ki la wieh ia ka sopti u Joseph ha ka snam. Ki leit rah ia ka sopti sha u kpa jong ki bad ki iathuh ba u mrad u la bam duh ia u Joseph. U kpa u la iam pait dohnud ban sngi.

Tang shu poi ha Ijipt, ki nongkhaii ki la die pat ia u Joseph ha u Potiphar. U Potiphar u long u nongtrei barangbah jong u Pharoah. U Joseph u la trei shipor ha ka iing u Potiphar. Ka tnga u Potiphar ka la pynshoi ia u sha ka kam kaba sniew. Hynrei kam lah bad kumta u la lait na kata ka jingpynshoi.

Haba kam lah ban pynshoi ka la ai nam sniew ia u Joseph. U Potiphar u la bitar bad u la buh ia u ha ka iingbyndi. Ha ka iingbyndi la don arngut ki shakri u Pharoah.

Ha kawei ka por baroh arngut ki shakri u pharoah ki la phohsniew. Ki la iathuh ia ki

jingphohsniew jong ki ha u Jeseoph. U Jeseoph u la batai ia ki jingphohsniew jong ki bad kumta ki la long thik kumba u la batai.

Ar snem hadien u Pharaoh u la phohsniew. Ym don mano-mano ba lah ban batai. U nongrah khuri u la iathuh ia u Pharaoh ba u la shah set byndi lang bad u Joseph. U la iathuh ruh ba u Joseph u la batai ia ki jingphohsniew jong u bad ka la jia thik kumba u la batai U Pharaoh u la phah khot ia u Joseph.

U Pharaoh u la iathuh ha u Joseph ia ki jingphohsniew jong u. U la ong ia u Joseph ban batai. U Joseph u la ong ha u Pharaoh ba ym dei ma u hynrei U Blei un ai jubab ha u.

U Joseph u la batai ia ki jingphohsniew jong u Pharaoh. U la ong ba ki jingphohsniew u Pharaoh ki long shaphang ki 'nemsniew bad 'nembha. Hynñiew snem kin long ki 'nembha bad sa hynñiew snem hadien kin long ki 'nemsniew. U la bthah ia u Pharaoh ban wad u briew uba shemphang Une u briew un lum bad kynshew lypa ia u kew na ka bynta kita ki hynñiew snem ki 'nemsniew.

Haba u la dep batai u Pharaoh u la sngew-bha. U Pharaoh u la shem ba u Joseph u long u briew uba shemphang tam. "Te u Pharaoh u la ong ha la ki shakri, Ngi lah ban shem ia u briew kat une, uba shong u mynsiem U Blei ha u?" Kumta u la pynlong nongsynshar ia u ha ka ri Ijipt.

Haba la wan ka 'nemsniew ki hynmen jong u Joseph ki la wan poi na ka ri Kanaan sha ri Ijipt ban thied jingbam. U Joseph u la ithuh ia la ki hynmen hynrei um shym pynithuh ia lade ha ki. Man ka por ba ki wan u la pynkit shibun u kew na ka bynta jong ki.

Hadien haba um lah shah shuh, u la ong ha la ki hynmen, "Ma nga nga long u Joseph u para jong phi, ia uba phi la die noh sha ka ri Ijipt." U la pyntngen ia ki ban nym sngewsih bad shep-tieng ia u. Ho-oid, ki la die noh ia u hynrei u la ong ia ki ba kim dei ban sngewbitar ia lade. U la one ruh ba U Blei u la phah ia u sha ri Ijipt na ka bynta ban pynim ia ki.

U la pdiang sngewbha ia ki bad ia u kpa jong u. U la buh ia ki ban shong ha ri Goshen. U la iap ynda la shispah shiphew snem ka ryta. Ia u Jakop bad u Joseph la tep ha ri Kanaan.

U MOSES

U MOSES

U Moses u dei u khun jong u Amram na ka jait Lebi. U don ar ngut ki hynmen bad kita ki long u Aaron bad ka Miriam. La kha ia u ha ka por ba ki khun Israel ki dang shah teh-mraw ha ki nong-Ijipt.

U long u khyllung uba bhabriew. Ka Kmie ka la sheptieng shikatdei ba u Pharaoh u lah ban pyniap ia u. Ka la buhrieh ia u lai bnai. Haba kam lah shuh ban buhrieh ka la khuslai. Khat-duh, ka la shna da ka shang, ka la buh ia u hang-ta bad ka la pynper halor ka rudwah. Ka Miriam ka la ap na sha jngai ban peit aiu kan jia ia u.

Haba ka khun u Pharaoh ka la wan sum ha ka wah ka la iohi ia kata ka shang. Ka la phah shim ha ki shakri kynthei jong ka. Haba ka la peit, ka la iohi ia u khyllung uba bhabriew. Ka la rah ia u sha iing syiem bad ka la phah sumar ha ka kmie jong u hi. La pynkyrteng ia uta u khyllung, "Moses" kaba mut 'ba la ring na um.

Ha ka iing syiem u Pharaoh u la ioh ka jing-hikai kaba biang. Haba u la san u la leh tang ki kam kiba bha ha khmat u Pharaoh. Ha kawei ka por, u la iohi ba uwei u nong-Ijipt u lehbein ia u para jait Hebru. Kumta u la pyniap ia u bad u la buhrieh hapoh shyiap.

U Moses u la sngewthuh ba ki briew ki la tip shaphang ka jingpyniap briew jong u. U la sheptieng ia u Pharaoh ba u lah ban pyniap ia u. U la phet noh sha ri Midian. U la shongkurim ia ka Sipporah ka nong Midian, ka khun u Jethro.

Haba u la dap 40 snem, u Angel u la mih-paw ha u Moses ha ka ding ha ka lawlynnong jong u Lum-Sinai U la khot ia u ban long u nongpyllait mraw ia ki Israel. Hynrei u Moses u la ai lai tylli ki daw ba um lah ban leit: (1) ba um long uba bit, (2) ba ki khun Israel kin ym ngeit ia u, (3) ba long uba thlun bad u bym pnah ktien.

U la kyrpad ia U Blei ba un phah da uwei pat ha ka jaka jong u. U Blei u la jubab ba: (1) Un long ryngkat bad u, (2) ba un aibor ia u, (3) ba un pynkup bor ia u, bad (4) u la kular ban ai nongiarap ia u. U Moses u la kohngah ban shim-ti ia ka kam.

U Moses lem bad u Aaron ki la leit sha ki khun Israel. Ki khun Israel ki la ngeit ia ki. Nangta ki la leit sha u Pharaoh U Pharaoh u la pyrshah jur ia ki. U la nang pynbun ka jing-trei ia ki Israel. U Blei u la iohi ia ka jingeh dohnud u Pharaoh. U la hukum ia u Moses ban pynwan da ki 10 tylli ki jingpynsaja:

- 1) kaba pynkylla snam ia ka um
- 2) ka jingpynwan ia ki jakoid
- 3) ka jingpynkylla jynreiñ ia ka khyndew

- 4) ka jingboi jong ki skaiñ
- 5) ka jingiap khlam ki mrad
- 6) ka jingphah da ki tohjaw bad ki prum
- 7) ka jingpynwan da u phria
- 9) ka jingpynwan ia ka jingdum
- 10) kaba shoh iap ia baroh kat kiba la kha nyng-kong—briew bad mrad.

Ha kane ka por u Pharaoh u la pyllait mraw ia ki khun Israel. Ki khun Israel ki la dap da ka jingkmen kaba khraw ban ioh leit sha ka ri ki Kanaan—ka ri kaba tuid da ka dud bad ka ngap. Kumta ki la dei ban iaid lyngba ka ri khlaw. U Trai u la iaid ha shwa jong ki ha u rishot lyoh mynsngl ba ha u rishot ding mynmiet.

Shen hadien kane, U Pharaoh u la sngewbabe ba u la pyllait mraw ia ki. Kumta u la beh ia ki nadien hynrei U Trai u la pyllait im ia ki. Ki khun Israel ki la rwai iaroh ia u Trai.

Haba ki la poi ha Marah, ki la dih ia ki um bakthang bad ki la sdang ban khñium ia u Moses. U Moses u la shoh ia kita ki um da u dieng bad ki la bang pat. Haba la lut ka bam, ki la khñium biang ia u Moses. U Trai u la pynhap da ka Manna. Ha lynti ki la dei ban ialeh ia ki Amalek bad ki la jop ia ki. U Moses u la sngewsih ban iohi ba ki khun Israel kim kohnguh ia u.

Lai bnai naduh ba ki la mih na ri Ijipt ki khun Israel ki la poi ha u Lum Sinai. Dei ha une u lum ba u Moses u la ioh ia ki Shiphew

Hukum na U Blei. Haba u la wan phai na uta u lum, u la shem ha ki khun Israel ki la thaw blei-thaw ia u khun masi da ka ksiar. Ki la iamane ia uta u khun masi. U Blei u la wallam da ka jingpang iapthem ha kita ki nongmane blei-thaw.

Khatduh eh, namar ka jingkhñum bad ka jingialeh pyrshah kaba manla ka por, U Blei um shym la shah ia ki khun Israel ban poi ha ka ri kaba u la kular. Tang ia u Kaleb bad u Joshua U la pynpoi sha kata ka ri Kanaan kaba U la kular. Hynrei u Moses u la iohi ia kata ka ri kaba U Blei u la kular na u lum Piskah. U Moses u la kyrkhu ia ki Israel bad u la iap ha u lum Nebo ha Moab.

U DABID BAD U GOLIA'IH

U DABID BAD U GOLIATH

I sam 17

U Dabid u long u khun khatduh jong u Jesse. U long uba bhabriew lymphuiñ. Kum u khyn-nah samla u ju ap ia ki 'langbrot u kpa jong u. U long uba stad ktien bad u nongtem uba tbit shikatdei. U long ruh uba khlaiñ bor bad u nongialehthma uba shlur.

Ha kawei ka por la don ka thma hapdeng ki Israel bad ki Philistia. Lai ngut ki hymmen u Dabid ki don ha ka jaka ialeh thma. U kpa u la phah ia u Dabid ban leit jngoh ia la ki hynmen la ki iakoit ne em.

Dangstep u Dabid u la ichnoh ia ki 'langbrot ha uwei pat u nongap. U la shim ia ki jingbam kiba ailam u kpa ia ki hynmen bad u la leit bak sha kata ka jaka.

U Dabid u la poi ha ka jaka ialeh thma. Ha kata ka por, ki shipai Israel ki la ieng riang ban ialeh ia ki shipai Philistia. U la buh ia kita ki jingbam bad u la leit ban khublei ia la ki hynmen.

Katba u dang iakren bad ki la wan mih u briew uba radbah napdeng ki shipai Philistia. Ka kyrteng jong u ka long u Goliath. Une u la kren beiñ ia ki shipai Israel. U la ong, "Nga la beiñ ia ki paidiapom ki Israel ha kane ka sngi; to ai ia u briew ha nga, ba ngin ialeh."

U Dabid u la iohsngew ia kane ka jingkren bein. Haba ki paidbah Israel ki la iohi ia une u brieve ki la sheptieng shikatdei. Ki la ong ba lada don uno-uno uba lah ban pyniap ia u Goliath u Syiem Saul un pynriewspah ia u. Un ai ka khun ban shongkurim bad un pyllait luid ia ka iing u kpa jong u ha Israel.

U Dabid u la kwah ban ialeh ia u Goliath. Haba u Eliab u la iohsngew ia kane u la bitar ia u Dabid. Kum u hynmen rangbah duh um kwah ba u para khatduh un ialeh bad uta u radbah. U la ong ia u Dabid ba u long u samla uba sarong bad uba runar ka dohnud. U sheptieng ba lehse u Goliath un pyniap ia u Dabid.

Haba u Syiem Saul u la iohsngew ia ka jingkwah u Dabid, u la phah khot ia u. U la ong ha u Dabid, "Me men lah ban mih pyrshah ia une u Philistia ban ialeh bad u: namar me me dang samla." U Dabid u la iathuh ba u long u nongaplangbrot U iathuh ruh ba u sing bad ka dngiem ki la kynrup ia u khun langbrot na ka kynhun. U la bud nadien u sing bad u la shoh na ka shyntur ban pyllait ia u khun langbrot. Haba u sing u ialeh pyrshah, u kem ia u na u inuh tmoh, u la shoh bad kumta u la iap.

U Dabid u la ong, "U Trai u la pynim ia nga na ka kti u sing. Uta kein un pynim ia nga na ka kti une u Philistia." U Saul u la ong ha u, "Khie leit, bad U Trai un long ryngkat bad me."

U Saul u la pynphong ha u Dabid ia ka jingkieng atiar. U Dabid u la pyrshang ia id hynrei um lah namar um ju mlien. Kumta u la loit noh.

U la shim ia la u diengduh ha ka kti. U la khar san tylli ki maw kiba lyngkniap. U la thep ia ki ha ka pla snieh u nongap langbrot. U bat ia ka jingshat maw jong u ha ka kti.

U Dabid u la leit hajan u Goliath. Haba u iohi ia u Dabid, u la ibeiñ ia u. U Goliath u la ong “Nga nga long u ksew, ba me wan ha nga da u diengduh?” U la tim ia u Dabid. U la ong. “Ale me sha nga, te ngan ai ia ka doh jong me ha ki sim ka suin, bad ha ki mrad ka khyndew.”

U Dabid u la ong, “Me me wan ha nga da ka waitlam ..... nga te nga wan sha me ha ka kyrteng U Trai ki paid, U Blei ki paidiapom ki Israel keiñ, ia uba me la kren beiñ. Ha kane ka sngi u Trai un aiti ia me ha ka kti jong nga te....
...ngan ai ia ka met iap ki Philistia ha.....
ki mrad ka khyndew”.

Te u Goliath u la wan hajan ban iashem ia u Dabid. U Dabid ruh u la pynkloi ban iashem ia u. U la shim ia u maw na ka pla jong u bad u la shat na ka shyllangmat u Goliath. U maw u la ngam shapoh ka shyllangmat bad u Goliath u la kyllon ha khyndew. U la shim ia ka waitlam u Goliath bad u la pom pyniap ia u. Haba ki shipai Philistia ki la iohi ia kata, ki la phet iap. U Dabid u la jop ia uta u radbah ki Philistia.

KA JINGKHAWAI SHONGKURIM HA KANA

Ioanis 2:1-11

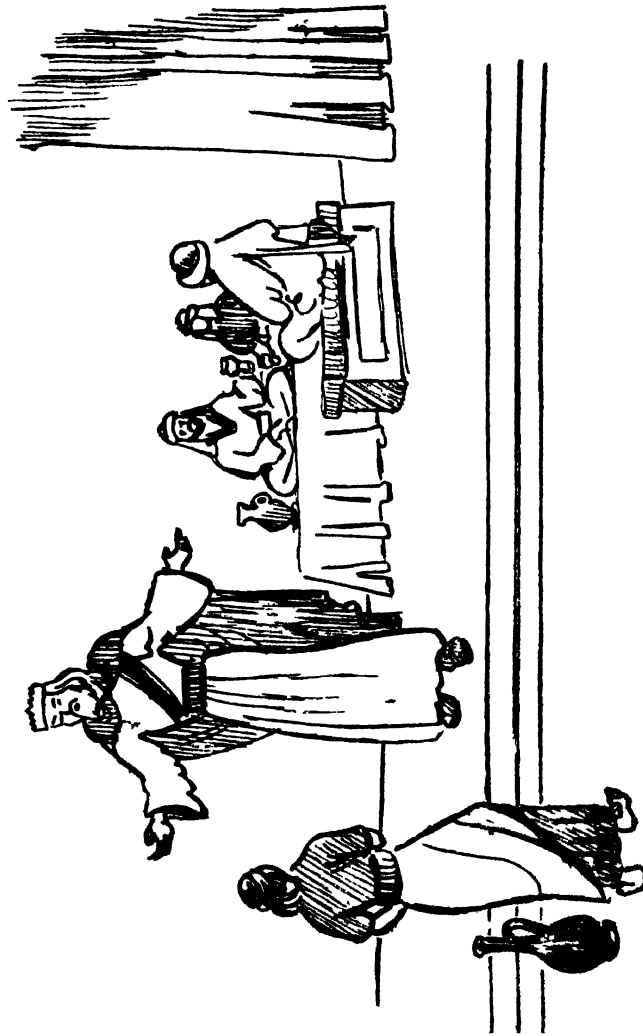
Haba la poi ka sngi kyntiew-kurim, bun ki la iapoi ha kana Galilaia. Don kiba wan na sha jngai bad don ruh kiba najan. Ka kmie U Jisu ka la don hangta. U Jisu bad ki synran jong u ruh ki la iapoi ha kata ka jingkhawai shongkurim.

La pynlong ia ka jingkyntiew-kurim ha ka por nohphai sngi. U lyngdoh u la pyndep ia ki jinglehniam ha ka jingkyntiew-kurim. Ki samla ki la iasoi ia ka kot iathoh ha khmat ki sakhi. La pyndeng syntiew ia ki baroh arngut. Hadien ba la pynwai ia ka jingkyntiew kurim la sdang sa ka jingkhawai sngewbha.

Ki nongleit-kurim ki la iashong ha ka kamra bakyrpang lem bad ki nongwan sngewbha. La buh ia ki sharak halor miej bad ha ki dong jong ka kamra. La wallam kyrhai ia ka bam ka dih ban ialeh sngewbha.

Ki la iabam shipor bad hadien kata la lut noh ki jingbam. Ym don jingbam shuh ban ai ia u paidbah. Ki long kiba duk bad kumta kim don lad da kumwei pat ban pynbiang bam ha kata ka jingkhawai shongkurim.

Ka kmie U Jisu ka la iohi ia kata ka jingeh kaba don ha khmat. Ban lait na ka jinglehraif, ka

KA JINGKHAWAI SHONGKURIM

la wad ia U Jisu. Ka la iathuh, "Kim don waiñ shuh." Ka tip ia ka jingsngewlem jong U bad ka thikna ba un leh ei-ei ban pyllait ia ki na ka jingjah burom.

U Jisu u la jubab, "Nga donkam aiu bad pha, ko ka briew? Ka por jong nga kam pat poi." Hood, U Jisu u long uba kynrei ka jingisynei hynrei kum ha kane ka por U donkam ia ka jing-ialam U Kpa Uba ha Bneng ia kaci kaba U dei ban leh.

Ka Mari ka sngewhun ia ka jubab U Jisu. Ka tip ba un leh ei-ei haba la poi ka por jong U. Namar kata, ka la ong ha ki shakri, "Ia kaei-kaei ruh kaba un ong ha phi, phin leh kein." La don hangta hynriew ki khra um kiba suda. Ha ka rukom jong ki Jiw, ki shakri ki pyndonkam ia ka um ban sait ia ki kti ki kjat jong ki nongwan sngewbha shwa ban rung sha ka jingkhawai, bad na ka bynta ban pykhuid ia ki tiar ki tar.

Ki shakri ki sngewphylla haba U Jisu u ong ha ki, "Pyndap ia kita ki khra da ka um." Da kaba kohnguh, ki pyndap shoiñ ia ki. Te ki la nang kham sngewphylla haba u ong, "**To tang mynta, to rah ruh ha u nongsynshar ka jingkhawai.**" Kumta ki la leh kumba u la ong.

Haba u nongsynshar ka jingkhawai u la mad, u khmih ia ka bad nangta u la phai sha u nongleit kurim u la ong, "U briew baroh u ju buh ha

khmat ka waiñ kaba bha nyngkong.....sa ia kaba kham sniew, me pat me la tyngkai ia ka waiñ kaba bha haduh mynta.”

U nongleit-kurim ruh u la sngewphylla kumba long u nongsynshar ka jingkhawai namar um tip nangno ki ioh kata ka waiñ kaba kham bha. Tang ki shakri, ki synran bad ka Mari kaba tip ba ka wan na ka kti ka jong U Blei.

Kane ka kambah kaba nyngkong ka pynpaw ia ka bor jong U halor ka mariang. Shibun kiwei pat ki kambah ka pyni ba la ai ha U ka bor ban pyllait ia ki briew na ka jingkhun u Soitan bad ka pop.

To ngin iakhot nyngkong ia U Jisu sha ka jingkhawai shongkurim jong ngi. Haba don U Jisu ka long ka jingkhawai bah. U Jisu u long ka tynrai jong ki jingkyrkhu baroh.

U BRIEW UBA DKOH

KABA PYNKHIAH IA U BRIEW UBA DKHOH

Ki Kam 3:1-10

Ha kawei ka temple la don ka khyrdop kaba ki khot 'Baitynnat'. Ha kane ka khyrdop la don uwei u briew uba dkoh naduh ka kpoh ka kmie jong u. Ki wan bah bad buh ia u man la ka sngi ha kane ka khyrdop ban ap khrong. Man la ka sngi u pynim ja ia lade da kaba u shu khrong na ki briew kiba iarung shapoh kata ka temple.

Ha kawei ka sngi, u Petros bad u Ioanis ki leit iakiew sha ka temple ha ka por ka jingduwai. Uta uba dkhoh, haba u la iohi ia ki, u la kmen. U la pyrkhathade ba un ioh ei-ei kaba kham bha na ki namar ki long ki briew kiba idonburom. Haba ki la poi hajan khyrdop, u la kynrong bad u la tur shajan jong ki. U la bat la i jingdiang ha kti jong u ban pan ka jingai isynei na ki.

U Petros bad u Ioanis haba ki la peit shin ia u, ki la isynei. Ki la pyrkhathade ba uba dkoh kum une u kham donkam ia ka jingpynkoit ban ia ka jingai. Ki la ong ia u, "To khmih ha ngi." Kumta u la khmih dagong da kaba kyrmen bad ioh ei-ei na ki. U Petros u la ong, "Ka rupa bad ka ksiar ngam don, hynrei ia kaba nga don, nga ai ia me. Ha ka kyrnteng U Jisu Khrist Uba na Nasaret, to iaid."

Ha kajuha ka por, u Petros u la shim na ka kti

kamon bad u la pynieng ia u. Mar kumta hi, ki kjat bad ki matsohlah jong u ki la khlaif. Nangta u la kynrong joit ban ieng bad u la sdang iaaid, bad u la leit rung lem bad ki shapoh ka temple. U da iaaid, u da rynsied, bad u da iaroh ia U Blei.

U paidbah ruh u sngewphylla shibun haba ioi ia kata ka jingjia. Ki ithuh ba uta uba iaaid bad iaroh ia U Blei u dei u briew uba dkoh uba ju shong man la ka sngi ha khyrdop jong kata ka temple.

U Jisu U long U Nongpynkhiah uba khraw. Ha ka kyrteng U Jisu Khrist Uba na Nasaret baroh ki bor jong ka jingpang kin jah duh. To ngin iai duwai ha U Jisu ba ngin ioh ka bor ha ka met bad ka mynsiem jong ngi.

KI NONGTONG DOHKHA

U JISU U KHOT IA KI NONGTONG DOHKHA

Mt.4:18-22; Mk.1:16-20; Lk.5:1-11

Ha kawei ka sngi, U Jisu U la ialap harud ka pung Gennesaret. Katba u dang ialap, u paidbah byllien u la iatur sha U ban iohsngew ia ka ktien U Blei. Haba U la phai sawdong, U la iohi artylli ki lieng kiba ieng harud kata ka pung. Kawei ka lieng ka dei ka jong ki arngut shipara - u Simon Petros bad u Andriw, bad kawei pat ka jong ki arngut kiwei pat kiba shipara- u Jakob bad u Ioanis. Baroh saw ngut ki dang iabun kam. U Simon Petros bad u Andriw ki dang iasait ia la ki jar katba u Jakob bad u Ioanis pat ki dang iasyr-dep ia ki jar jong ki. Kumta kim iadon ha kita ki lieng.

Ka lieng u Simon ka don kham hajan. U Jisu U la kiew ha ka lieng jong u. U la ong ia u Simon ban niat noh khyndiat na ryngkew. Haba U la shong, U la hikai ia uta u paidbah nalor kata ka lieng.

Haba U la dep hikai, u paidbah u la iapra. U la sah tang marwei lem bad kita ki nongtong dohkha. U Jisu U la sngewthuh ba ka por ka la dei ban don ki nongbud bad ban sdang hikai noh ia ki. Kine kin ialap ia ka Khubor Babha ynda haba U la leit noh na kane ka pyrthei. U iohi ruh ba kine saw ngut ki long kiba bit bha ban trei ia ka kam jong U.

Shwa ban leh kumta, U kwah ban pynthikna la ki kloi ne em ban len ia lade na ka bynta jong U. U la ong ha u Simon, "To ñiat noh sha kaba jylliew, to pynhiar ruh ia ki jar jong phi ban dup ngat."

U Simon u la khmih sha U Jisu. U tip ba U Jisu Um long U nongtong dohkha. Bad Um tip ruh ia ka rukom tong dohkha. Nalor kata, ki dohkha borabor ki ju wad jingbam ha sla um ha ka por miet bad kumta ka long ka por kaba bit ban tong ia ki. Hooïd, ki la iapyrshang baroh shimiet hynrei kim shym la ngat. Namar kata, kam long satia kaba thikna ban ngat dohkha ha ka por mynsngi.

La katta ruh u Simon u sngew ha la ka dohnud ba u dei ban kohnguh ia U Jisu wat lada u artatien ban ngat dohkha. Kumta u la ong, "Ko Kynrad, ngi la ialeh shitom baroh shimiet, te ei-ei ruh em ngim shym la ngat: hynrei namar ka ktien jong me, ngan pynhiar ia ki jar."

Ha ka jingshisha, dei kane ka jingkohnguh kaba U Jisu U kwah ban iohsngew na u Simon Petros. Mynta U tip ba u lah ban shaniah ia u.

Haba ki la pynhiar ia ki jar, ki la ngat shibun ki dohkha. Ki jar jong ki te ki la sdang kad. Ki la khot de ia u Jakob bad u Ioanis, kiba don ha kawei pat ka lieng, ban iarap lem ia ki. Ki la pyndap ia ki lieng baroh artylli da ki dohkha haduh ba ki la sdang ngam.

Haba u Simon Petros u la iohi ia kaei kaba la jia, u la dem khrup ha ki khohsiew U Jisu bad u la ong, "To khie leit noh na nga, naba nga long u briew uba pop." Ma u bad ki lok jong u, ki la lyngngoh ia ka jingngat dohkha. Kane ka la pynlyngngoh ruh ia u Jakob bad u Ioanis, ki khun u Sebedi, kiba iadon bynta lem ha kaba tong ia kita ki dohkha. Te U Jisu U la ong ha u Simon, "Wat sheptieng. naduh mynta men long u nongtong briew." Ynda ki la lah patom ia ki lieng sha ryngkew. ki la iehnoh ia kiei-kiei barch bad ki la bud ia U Jisu.

To ngin shah shkor ia ka jingkhoh U Jisu. Kum ki synran ngin bud ia U bad ngin aiti ruh ia lade na ka bynta ka kam jong U.

KUMNO BAN DUWAI

Mt.6:9-15

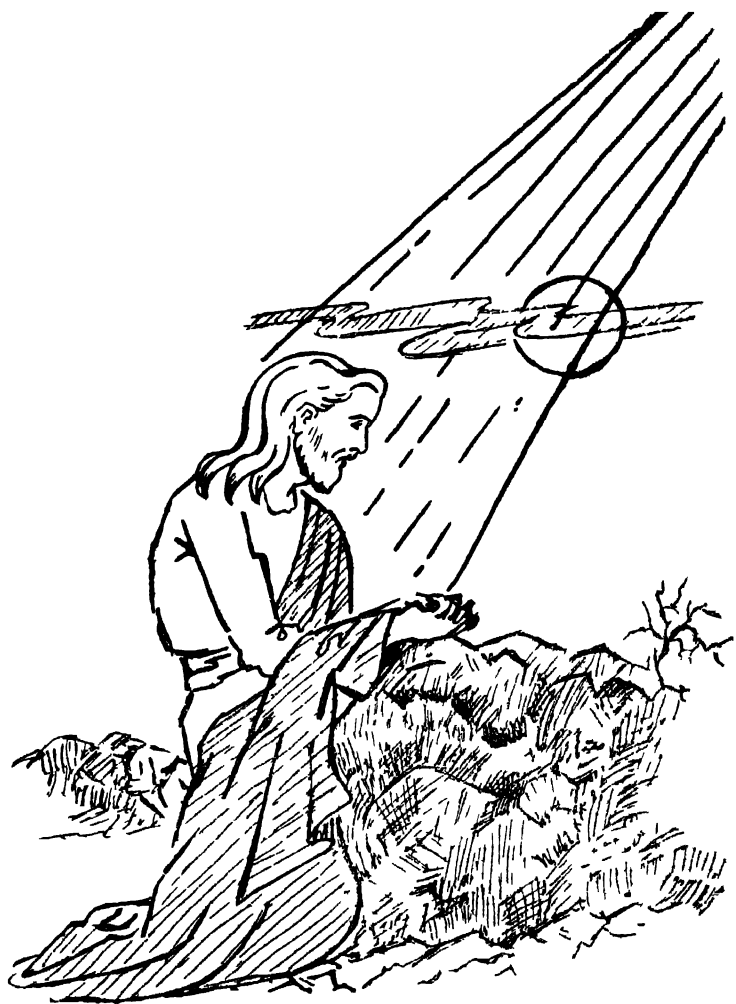
Ha ka por U Jisu Khrist, ki nonghikai niam jong ki Jiw ki ju hikai kumno ban duwai ha U Blei. Ka jingduwai jong ki ka long kaba tang na sla. Ki Pharisi ki long ki briedw kiba sngew-hok ia lade. Kumta haba ki duwai ki sngew ba ki dei ban ioh jubab na U Blei ia ki jingkyr-pad jong ki.

U Jisu u ban ba ki jingduwai ki dei ban long kiba don jingmut. U hikai ba ka jingduwai ka dei ban mih naduh ka dohnud, ym na ki rmiang shyntur. U Blei u peit ia ka jingkhuid ka dohnud, ym ka jingbun ktien bieje.

Ka jingduwai kam mut ba ngin iathuh shaphang ia lade lane wat ban iathuh ia ki jingdonkam jong ngi. U Blei u tip kham bha ia ka dohnud bad ia ki jingdonkam jong ngi baroh. Ka jingduwai ka long ban pdiang ia U Blei ha ka dohnud jong ngi ba Un kyrkhu ia ngi.

Ka jingduwai kam mut ba U Blei Un leh ia ka mon jong ngi hynrei Un leh kat kum ka mon jong U.

‘Ka jingduwai U Trai’ ka long ka nuksa kaba bha tam kaba U Jisu u la hikai ia ki syn-ran jong U. “Ko Kpa jong ngi uba ha bneng,

KA JINGDUWAI

long bakhuid ka kyrteng jong me. Wan ka hima jong me. Long ka mon jong me ha ka khyndew, kumba ha bneng. To ai ha ngi mynta ka jingbam jong ngi kaba ha la ka sngi ka sngi. To map ruh ia ngi ia ki ryngkang jong ngi, kumba ngi ruh ngi map ia kiba leh sniew ia ngi To wat ialam ia ngi sha ka jingpynshoi ruh hynrei sumar ia ngi na kaba sniew. Naba ka jong me long ka hima, ka bor, bad ka burom ruh, ha la ka ryta: Amen."

U Jisu u hukum ba ngin bud ia kane ka jingduwai. Ho-oid, ka long ka jingduwai kaba lyngkot hynrei ka kynthup lut ia baroh ki jingdonkam - met bad mynsiem.

Ha ka jingduwai U Trai, ka don ka jingmut ha man kawei-pa-kawei ka kyrtien. Kumta ngi dei ban pyndonkam ia ka naduh la ka dohnud ym tang na ki rmiang shyntur.

"Ko Kpa jong ngi Uba ha bneng" U Jisu u hikai ba U Blei u long u Kpa uba ha bneng uba ieit ia ki khun jong U bad Uba pynhun ia ka jingdonkam jong ki. U hikai ruh ba U Blei u long U Nongpynlong uba stad bad U Nongsynshar ka pyrthei.

U Jisu um shym la ong ia ki synran jong U ban duwai "Ko Kpa jong nga", hynrei "Ko Kpa jong ngi". Kane ka long ban teh song ia kito kiba khot ia U Blei kum u Kpa jong ki ban ialong kawei kum shi iing,—kam pher la ki iapher ka jait, ka sniehdoh, lane lada ki long kiba duk ne bariewspah.

“Long bakhuid ka kyrteng jong me.” Ngiburom ia ka kyrteng U Kpa jong ngi uba ha bneng. Ngishakri ia U bad kohnguh ruh ia ka hukum jong U.

“Wan ka hima jong me. Long ka mon jong me ha ka khyndew kumba ha bneng.” Ka long ka jingduwa jong ka jingpyndem bad jingaiti ia lade. Ka long ka jingkhote ia U Blei ban wan sha ka dohnud jong ngi bad ban sdang ia ka jingsynshar jong U ha ka jingim jong ngi.

U Jisu u hikai ia ki synran jong U ban duwai, “To ai ha ngi mynta ka jingbam jong ngi kaba ha la ka sngi ka sngi.” U Jisu u kwah ia ki synran ban pynshisha ba wat la ka jingsynshar U Blei ka long ia ka pyrthei salonsar bad kaba bymjukut phewse Um ju klet ia ki khun jong U na ka bynta ka jingdonkam jong ki kaba manla ka sngi. Ha kane ka jingduwai ki synran ki donkam ruh na U Blei ia ka jingbam kaba kynja mynsiem.

Na ka jingbam kaba manla ka sngi, U Jisu u phai pat sha ka jingpynim ei. U hikai ia ngi ban duwai, “To map ruh ia ngi ia ki ryngkang jong ngi, kumba ngi ruh ngi map ia kiba lehsniew ia ngi.” Ho-oid, ngi la aiti ia lade ha U Jisu Khrist hynrei bunsien ngi hap ha ka pop. Namar kata, lada ngi phla bad phai noh na ki pop jong ngi, U Blei u long uba kynrei ka jingmap ei. U Blei u buh kawei ka kyrdon na ka bynta ka jingmap ei jong U bad kata ka long

ba ngi dei ban map ia kito kiba lehsniew ia ngi. Ngi lah ban khmih-lynti ba U Blei un map ia ngi tang lada ngi pynpaw ka mynsiem iampaw ia kito kiba lehsniew ia ngi.

U Jisu u hikai ba ngi dei ban kyrpad. "To wat ialam ia ngi sha ka jingpynshoi ruh, hynrei sumar ia ngi na kaba sniew." Da shisha u dei u Soitan uba ialam ia ngi sha ka jingpynshoi. Kum u bried borabor ngi hap ha ka jingpynshoi. U Jisu, namar kata, U hikai ba ngin duwai ia ka jingdon ryngkat U Blei bad ngi ba Uu pyllait ia ngi na kaba sniew. Ngin duwai ruh ba Un ialam ia ngi kat kum ka mon jong U.

Ha kaba khatduh, U Jisu u la wallam lai tylli ki bynta bakongsan ha ka jingduwai: "Naba ka jong me long ka hima. bad ka bor, bad ka burom ruh, ha la ka ryta." Haba don bad U Blei u pyllait ia ngi na ka hima ka jingdum bad U wallam sha ka hima U Khun Baieit jong U. U pyllait ia ngi na ka jingbrai ia ka bor bad burom pyrthei. Da kaba shaniah lut ha U Blei, U lah ban jubab ia ki jingkyrpad jong ngi. Amem

U JISU U PYNKHIAH IA UBA PANG IAP SHILIANG

Mt. 9:1-8; Mk. 2:1-12; Lk. 5:17-26

Hadien katto-katne sngi, U Jisu u la wan phai pat sha Kapernam. Ka khubor ka la phriang kylleng ba U la don ha ka iing. Tang shipor kata ka iing ka la khapngiah sbak haduh jingkhang da u paidbah uba wan na Kalilaia, Judia bad na Jerusalem. U Jisu u la ialap ia ka Khubor Babha ha ki.

Katba u dang ialap, la wan saw ngut ki rangbah kiba iarah ha ka jingthiah ia uwei u briew uba pang iap-shiliang. Kumta ki la pyrshang ban phngian lyngba u paidbah hynrei kim lah. Ki kwah ban wallam ia u ha khmat U Jisu. Haba kim ioh lad da kumwei pat, ki la iakiew halor ka tnum iing. Ki la ialied ia ka tnum iing hamar ka jaka kaba don U Jisu bad ki la pynhiar ia kata ka jingthiah lem bad uta uba pang ha khmat U Jisu.

Haba U Jisu u la iohi ia ka jingngeit jong ki, U la ong ha uta uba pang iapshiliang, "Ko khun, la map noh ia me ia ki pop jong me." Ki nongthoh bad ki pharisi kiba iadon hangta ki la ia ong ha lade, "Balei ba une u kren kaba beifi blei kumne?" Uei uba lah ban map ia ki pop hynrei tang U Blei hi?" Mar kumta hi, U Jisu U la tip ia ka jingmut bashapoh jong ki. U la ong ha ki,

UBA PANG IAP SHILIANG

“Balei ba phi iapuson ia kine kiei-kiei ruh ha la ka dohnud? Kano kaba kham jem ban ong ha uta uba pangiap-shiliang. La map ia ki pop jong me; ne ban ong, to ieng, to rah noh ia la ka jingthiah, to iaid ruh?”

U Jisu u kwah ban pynshisha ba U don ka bor ha ka khyndew ban map ia ki pop. Kumta U la phai sha uta u briew uba pang iapshiliang bad u la ong, “Ha me nga ong, To ieng joit, rah noh ia la ka jingthiah, bad leit noh sha la iing.”

Uta u briew u la ieng joit bad u la rah ia la ka jingthiah. U la mih noh bad u da phrung lyngba ki paidbah. Baroh kiba iadon hangta ki la lynggoh bad ki da iaroh pyndonburom ia U Blei. Ki da ong “Mynno mynno ruh ngim ju iohi kat kane.”

KABA PYNIM IA KA KHUN U JAIROS

Math 9:18-25; Lk. 8:40-56; Mk. 5:21-43

U paidbah babun u la ialum ha U Jisu. U Jairos, uwei na ki rangbah Synagog, u la wan bad u la dem ha ki kjat U Jisu. U la iathuh ba ka khun jong u ka pang jur. U la kyrpad ia U Jisu ban leit sha iing bad ban pynkoit ia ka khun jong u.

Ha lynti kawei ka kynthei kaba pang mih snam khatar snem ka la wan hajan U Jisu na shadien. Ka la ong ha lade ba ka tang shu ioh ktah ia ka jaiñkup jong u kan sa koit. Ka la ktah ia ka jaiñkup jong u. Mar kumta ka la koit na kata ka jingpang.

U Jisu u la tip ba don ba ktah ia ka jaiñkup jong u. U la phai bad iohi ia ka. Kata ka kynthei ka la sheptieng bad ka la iathuh ba dei ma ka. U Jisu u la ong, “**Ko khun, ka jingngeit jong pha ka la pynkhiah ia pha.**” Naduh kata ka por ka kynthei ka la koit bha.

Katba U Jisu u dang kren, la wan uwei na ka iing u Jairos ban iathuh ba ka khun jong u ka la iap. U Jairos u la thangiong ngaiñ. U Jisu u la ong ha u Jairos, “**wat sheptieng, tang shu ngeit,**”

KA KHUN U JAIROS

Haba U Jisu u la poi ha ka ñing u Jairos, U la iohi ia ki bahaing ba ki iaiam bad katto-katne kiba iakynud da ki jingput bad jingtem iapbriew.

Haba U la rung hapoh, U la ong ha ki, “Balei phi iawin, bad phi iaiam briew kumne? ka khynnah kam shym la iap hynrei ka shu thiah.”

Kiba iadon hangta ki la rkhië bein ia U Jisu namar ki tip ba ka khynnah ka la iap.

U Jisu u la pynmih noh ia u paidbah shabar. U la shah tang ia u kpa bad ka kmie lem bad lai ngut ki synran jong u; u petros, u Jakob bad u Ioanis. U la bat na ka kti jong kata ka khynnah bad U la ong, “Ko khynnah, nga ong ha pha, to ieng.” Ka khynnah ka la ieng joit bad ka la iaid. U Jisu u la hukum ban ai ei-ei ha ka ban bam. Ki kmie ki kpa ki la lyngngoh. Ki la kdup ia la ka khun da ka jingkmien.

Haba don U Jisu ka jingsngewsih ka kylla long ka jingkmien. U Jisu u donkam ia ngi ‘tang ka jingngeit. To ngin phai sha U Jisu ha ki jingduwai.

U NONGSAMARIA BABHA

Lk. 10:25-37

Ha kawei ka por uwei u nongleit jingleit u la hiar na Jerusalem sha Jerikho. Namar ka lynti ka long kaba jngai kumta u la sngewthait bad u la iaaid suki jai. Te katba u nang iaaid, u la leit poi ha kawei ka jaka kaba kham kynjah. Tang shipor la mih kynsan ki nongtuh na ki krem maw. Ki la ker kut bad tangon ia u haduh ban da mynsaw. Ki la lute bad shim lut kat kiba u don. Hadien kata, ki la bret ia u lyngkhuid ha ka jaka kaba kyndong bad ki ieh noh ia u hangta kum uba la iap.

Ym slem hadien kata, uwei u lyngdoh u la iaaid lynti nangta. Haba u la poi hajan u la ioh-sngew ia ka jingud. Kumta u la leit khmih bad u shem ba u briew u la mynsaw jur, u la long kumba la iap. Kumta u la phai wak bad iehnoh marwei khlem iarap lem ia u.

Sa shipor, u Lebi ruh u la wan iaaid na kata kajuh hi ka lynti. Haba u la ioihi ia u briew uba la mynsaw jur, u la kiar wak bad phet bak.

Khatduh eh, la wan poi u nongsamaria. Haba u la khmih u la ioihi ba uta uba mynsaw u dei u Jiw. Ha kane ka por u lah ban kynmaw ba ka don ka jingiapher hapteng u nongsamaria bad u Jiw. Kata ka jingiapher kam ktah ei-ei ia u

U NONG SAMARIA BABHA

namar u don ka mynsiem sngewsynei kaba khraw
ia uta u briew. Ho-oid kata ka jaka ka long kaba
ma pynban u klet noh ia lade namar u kwah ban
sumar ia u.

U la shim ia uta u briew bad u la sumar ia
u. U la pynkhuid ia ki bynta ba la mong bad
jngem snam U la sei ka umphniang bad ka waiñ
bad u la suit ha ki bynta ba la mong. Nangta u
sa sop khop. Hadien kata, u la rah ia u briew
bad u pynshong halor u kada jong u. Ynda ki
la iaiaid katto-katne por, ki la poi ha kawei ka
iingbasa. Ki la iasah miet hangta. Ha ka iing-
basa ruh u la sumar ia uta uba mynsaw bad u la
ialeh katba lah ban pynsuk ia u.

Lashai mynstep u nongsamaria u la dei ban
leit noh sha la ka jong ka lynti. U la sei ar tyng-
ka bad u la ai ha u trai iingbasa. U la kyrpad ia
u trai iing ban nang pynsumar lem ia uta u
briew. U la kular ruh ba un sa siew shuh lada u
trai iing u pynlut tam nalor kaba u la ai.

U Jisu U long U Nongap langbrot Uba bha.
U long ruh U Nong Samaria Uba bha. U long
U Nongiarap Uba bha tam ha ka shipa.

KABA BSA IA KI SAN HAJAR
Mt. 14:13-21; Mk. 6:30-44; Lk. 9:10-17

Ki Apostol ki la iawan phai sha U Jisu na la ki jingleit. Ki la iathuh ha U ia baroh kaba ki la leh bad hikai. U Jisu u la ong ha ki, To ngin iakynriah na u paidbah sha ka jaka kynjah ban shongthait shipor. Naba shibun ki briew ki iawan bad ki ialeit kat haduh ba kim ioh por wat ban bam ruh. Kumta ki la leit noh da ka lieng sha ka jaka kynjah. Ki briew haba ki la iohi ia ki ba ki la ialeit, ki la iamareh sha shwa ban iakynduh bad ki.

Haba U Jisu u la hiar na ka lieng U la iohi ia u paidbah byllien. U la sngewsynei ia ki namar ki long syriem kum ki langbrot khlem u nongsharai. U la iathuh ha ki shaphang ka Hima U Blei. U la pynkoit ruh shibun ki nongpang.

Ka sngi ka la sdang noh. Ki synran jong U ki la wan ha U bad ki la ong, "Kane ka long ka jaka kynjah. To bthah ia ki briew ba kin leit noh sha ki nongrit bad ki bri kiba marjan, ba kin iathied jingbam ia lade, naba ym don ei-ei ruh ban bam hangne." Hynrei U Jisu u la ong, "To ai ma phi ha ki ba kin bam." Ki la jubab, "Hato ngin iathied arspah denarii u kpu ban ai bam ia kat kine?" U la kylli ia ki, "Katno tylli ki kpu phi don? Khie leit khmih." Ki la iathuh te ha

KI SAN HAJAR

U ba don tang san-tylli ki kpu bad artylli ki dohkha.

U Jisu u la ong ha uta u paidbah ban iashong lynnong lynnong halor u phlang ba-jyrngam. Kumta ki la iashong ryntih shijaka jaka sanphew ngut bad shispah ngut. Haba U la shim ia kita ki santylli ki kpu bad ki artylli ki dohkha, U la kh-nied sha bneng bad U la duwai na ka bynta kati ki jingbam. Nangta, U sa kdiah lyngkhot ia u kpu bad ia kita ki dohkha. U la ai ha ki synran ba kin iasam ia ki,

Uta u paidbah u la bam haduh ba un da kdang pduk. Haba ki la iakhar tam khatar shang pura na ki lyngkhot lyngkhai kiba saphred na kpu bad na ki dohkha ruh. Kita kiba la iabam ki long kumba san hajar ngut kynthup ia ki rangbah, ki kynthei bad ki khynnah.

U Jisu U long U lok jong kiba duk bad kiba thngan. pynkynmaw ia ngi da kaba ong, "Namar u kata wat khuslai, da kaba ong, Kaei ba ngin bam? lane, Kaei ba ngin dih? lane, Kaei ba ngin kup? naba ia kita kiei-kiei baroh ki Jentil ki iawad; naba U Kpa jong phi uba ha bneng u tip ba phi donkam ia kine kiei kiei baroh."

U JISU BAD U SAKKHAIOS

Lk. 19:1-10

Haba u iohsngew ba U Jisu u la wan iaid lyngba ia ka Jerikho u Sakkhaios u la kwah ban iohi ia u Lada ioh lad u kwah ruh ban iakren bad U Jisu. U iehnoh ia la ki kam bad u iasoh lang bad u paidbah uba bud ia U Jisu.

U Sakkhaios u long u brierw uba lyngkot. U la kynjoh ban peit ia U Jisu hynrei um lah kot namar u paidbah u la ker syrtap ia U Jisu. U la mareh shane bad shawei phewse um iohlad ban peit. Kumta u la mareh sha shwa u paidbah bad u la kiew halor u dieng dumbur.

Haba U Jisu u la poi ha kata ka jaka, u la khmied bad u la iohi ia u Sakkhaios. U la kren bad u la ong, “Ko Sakkhaios, to da hiar noh kloï ruh, naba ha kane ka sngi ka dei ia nga ban sah ha iing jong me.”

U Sakkhaios u la jan hap nador dieng namar u la kmen palat. U la lyngngoh ba U Jisu u tip ia ka kyrteng jong u, U sngewphylla ruh ba u tyrwa ban sahmiat ha iing jong u. U la pynstet bad u la pdiang sngewbha ia U Jisu.

U paidbah u la khñium ba U Jisu u leit sahmiat ha iing u Sakkhaios. Ki lyngdoh ruh ki sngewsih namar ki tip ba u Sakkhaios u long u

U SAKKHAIOS

nongkhrong khajna uba runar bad uba lehbein
ia kiba duk. Ki sngewrem ba U Jisu u kham
jied ia u Sakkhaios uba pop ban ia ki.

Ka jingsbun U Jisu ka la ktah jur ia u Sak-
khaeos. Hangta u la sngewthuh ia la ka pop. Mar
kumta hi u la ieng joit ha khmat u paidbah bad
u la ong ha U Trai, "Ha khmih, ia kaba shiteng
na kiei-kiei ruh ki jong nga. Ah Trai, ngan sa ai
ha kiba duk; bad lada nga la shim klop ia kaei-
kaei ruh na uno-uno ruh da kaba mudui lamler,
ngan sa siew pat saw shah."

Haba iohsngew ia ka jingphla paidbah bad
jingkular u Sakkhaios, U Jisu u la ong, **Ha kane
ka sngi ka jingpynim ka la wan ha kane ka iing."**

**U Jisu ula wan ban pynim ia ki nongpop—kiba
duk bad bariewspah kumjuh. U khot ia ki nong-
pop bar ngeit ha U khnang ba kin ioh ka jing-
pynim.**

U BARTIMAIOS BAMATLAH

Math. 20:29-34; Mk. 10:46-52; Lk. 18:35-43

Ha ka por U Jisu Khrist ka Jerikho ka long kawei na ki nongbah kaba itynnat. Ha kane ka nongbah don ki dieng, ki syntiew ba-itynnat bad bun ki jait soh. Ka long ruh ka nongbah kaba riewspah. Bun ki nongkhong ki wan shong hangne.

U Jisu lem bad ki synran jong u ki iasah shi-miet ha Jerikho. Haba iohsngew ba U Jisu u sahmiat ha Jerikho, dang step ki paidbah ki wan wad ia U Jisu.

Ha khyrdop ka nongbah Jerikho shong ar ngut ki briew kiba matlah. Uwei u long u Bartimaïos bad ia awei pat ym lah ban tip kyr-teng. U Bartimaïos u matlah baroh artylli ki khmat. U shong hangto ha khyrdop Jerikho ban khong peisa na ki briew.

Katba kita ki nongkhong ki dang iashong ap khong, la wan u paidbah babun. Haba u Bartimaïos u la kylli, ki iathuh ba u paidbah u bud ia U Jisu uba na Nazaret. Kane ka la pyn-kmen ia u Bartimaïos namar u kwah ban iakyn-duh bad U Jisu.

U iohsngew shaphang ki kambah U Jisu. U tip ba U Jisu u ju pynpeit ia kiba matlah. U la

U BARTIMAIOS

HA KA IING KA MARI BAD KA MARTHA

Lk. 10:38-42

U Jisu u la mih na Jerikho ban leit sha Jerusalem. Ha ka jaka ban leit beit sha ka nongbah U la sangeh ha kawei ka nongrit kaba khot ka Bethania. Kane ka don hajan u lum Olib kumba ar mer na Jerúsalem. Mar shu poi, ka Martha ka la pdiang sngewbha ia U sha iing jong ka. Ha kane ka iing ki iashong lai ngut shi para—ka Martha, ka Mari bad u Lasaros.

Man ka por U Jisu u ieit ban rung ha kane ka iing kham tam haba U leit sha Jerusalem. Kane ka iing ka long ka iing kaba donburom. Khlem artatien u Lasaros u long u briew uba donburom ha ka shnong. Ki ithuh bha ia U Jisu bad kumta ki ju pdiang sngewbha ia U sha iing jong ki.

Ka Martha ka tip ba U Jisu u la wan na ka jaka kaba jngai. Ka pyrkhat ba U la thait bad thngan. Mar mar ka la pynkreh jingbam na ka bynta jong U. Lehse ka la pynkreh ban ai ia U ka jingbam kaba bha tam Ha ka por kaba lyngkot ka la bun kam shikatdei. Nyngkong ka sngewhun ban trei tang marwei. Haba ka iohi ba kam lah ban pyndep tang marwei, ka la khu-slai. Ka la pyrkhat ban khot ia ka Mari ban iarap lem ia ka. Haba ka wad ka shem pynban ba ka Mari ka shong ha ki kjat U Jisu.

Ka Martha ka la ithuh ba kam lah ban ioh jingiarap na ka Mari. Ka sngew-atnud namar ka don shibun ki kam ban leh. Haba kam lah shuh ba kan ha lade, ka la ong ha U Jisu, “Ko Trai, men khnuh ba ka para jong nga ka la ich-noh ia nga ban shu trei jingtrei marwei? to ong ia ka namar kata ba kan iarap lem ia nga.”

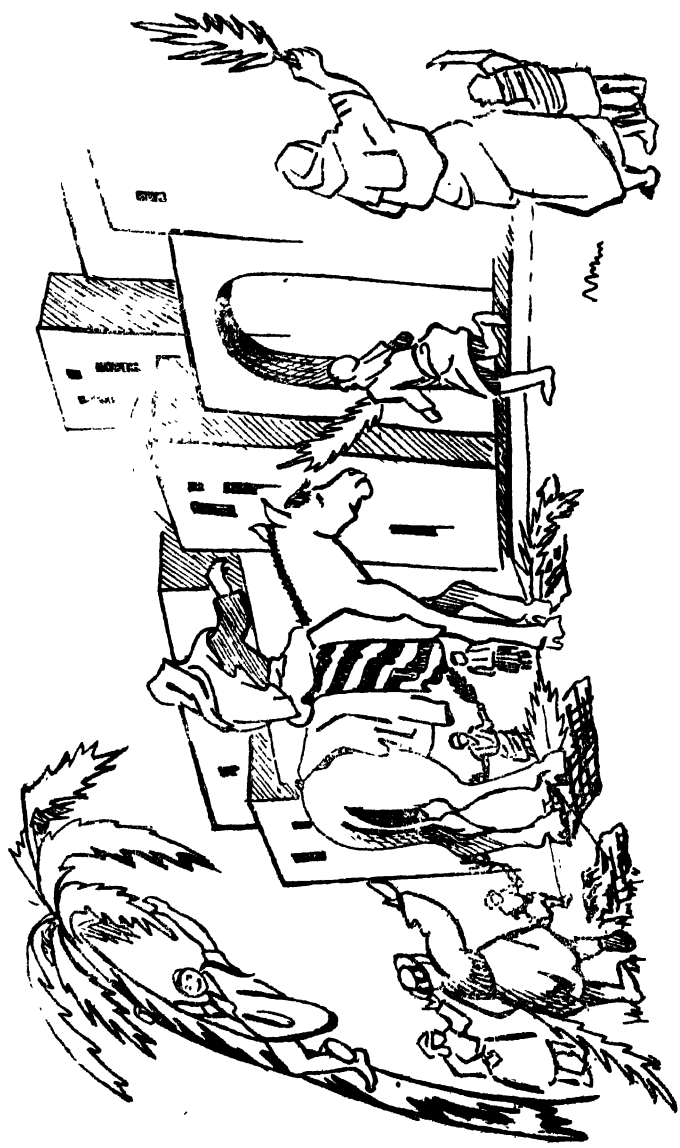
Ka ngeit ba U Jisu u sngewthuh ia ka jingbun kam jong ka. Nalor kata, ka khmih-lynti ba U Jisu un sngewlem ia ka. Ho-oid, U Jisu u tip ba ka Martha ka bun kam shisha ban pynkhreh jingbam na ka bynta jong U phewse U iohi ba ka jingdonkam ka Mari ka long kaba kham khraw. Ka Mari ka shim ba ka jingwan U Jisu ha ka iing jong ki ka long ka jingkyrkhu bah. Ka donkam eh ia U ban iasyllok ia ka jingim bakynja mynsiem. Da ka jingwan U Jisu ka sngewthuh ba ka ioh ka jingim bathymmai. Haba ka Martha ka mudui pyrshah ia ka Mari, U Jisu u la kren da ki ktien bajemnud, “Ko Martha, Martha, pha khuslai bad pha pynshitom sat ia lade shaphang bun kiei-kiei ruh.”

Ho-oid, U Jisu u iaroh ia ka Martha ba ka pynpaw ia ka jinglehsbun bad jingsngewieit jong ka ia U. Hynrei U pyrshang ban pyni ba kam dei ban pynshitom than ia lade na ka bynta jong U. U Jisu u kwah ka jingbam kaba malu-mala. U kham kwah ka por kaba kylluid ban iasyllok

bad ka shaphang kiei-kiei kiba kynja mynsiem. Ha U Jisu ka Martha ka duna 'kawei kaei-kaei' bad kata ka long ka jingieit ia ka jingim bakynja mynsiem. Namar kata, U ong, "hynrei tang kawei kaba donkam eh: Ka Mari te ka la jied ia kata ka bynta kaba bha, ia kaba yn ym rong noh na ka."

Kanc ka juk mynta ka long kaba bun kam haduh katta-katta. Ngi bun kam ban kamai ia ka spah pyrthei. Kham ñiar ki ban kamai ia ka spah mynsiem. To kynmaw ia ka ktien U Blei kaba ong, 'Lah kaba shikyntien ka ja suda haba bad ka jingsuk, ban ia ka iing kaba dap da ka jingkhawai lem bad ka jingialeh.'

SYIEM LA WAN

U SYIEM JONG PHA U LA WAN

Mt. 21:1-11; Mk. 11:1-11; Lk. 19:28-40; Ioan.
12:12-19.

U Jisu bad ki synran jong U ki la wan sha Betphaki bad Bethania hajan u lum Olib kumba ar mer na Jerusalem. U Jisu u la phah arngut na ki synran ban leit sha ka shnong kaba hamar pyrshah jong ki. Ha kata ka shnong don u khun kadda uba la teh la une u khun kadda ym pat ju don mano-mano ba shong ha u. U Jisu u la ong ban pyllait ia u bad ban wallam ha U. U Jisu u la bthah ruh ia ki synran ba lada don ba kylli balei ki pyllait ia u khun kadda, shu iathuh ba U Kynrad u donkam ia u.

Da kaba kohnguh ia U Jisu kita ki synran ki la leit bak sha kata ka shnong. Ynda ki la poi ki la shem ia u khun kadda uba ieng harud surok bah. La teh ia u ha ka jingkhang habar iing. Katba ki dang ialaw ban pyllait ia u, ki trai uta u khun kadda ki la kylli ia ki, "Hato balei phi pyllait ia u khun kadda?" Kumta ki synran ki la iathuh kumba U Jisu u la ong ha ki. Te kita ki trai ki la shah ia ki synran ban pyllait.

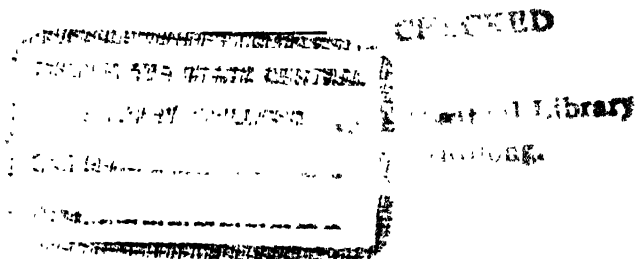
Haba ki la ioh ia u khun kadda ki la wan phai pat sha Bethania. Ki la tawah ia ki jaiñ-kup jong ki halor uta u khun kadda bad U Jisu u la shong ha u. U Jisu bad ki synran jong U ki ia iamih ban leit sha Jerusalem.

Katba U Jisu u nang iaid ha ka lynti sha Jerusalem, u paidbah byllien u la ia wan ha U Jisu. Kiba bun na ki ki la siang ia ki jaiñkup jong ki ha surok ha shwa jong U. Kiwei pat ki iakhyllad ia ki tnat dieng bad ki siang de ha kata ka surok.

U Jisu u la don hapteng u paidbah uba iaid na shadien bad na shakhmat. Ki la ialeh kmen bad iaroh ia U Blei da ki ktien kiba jam, ki da ong, "Hosanna! Long ba la kyrkhu uta uba wan ha ka kyrheng U Trai. Long kaba la kyrkhu kata ka hima ka jong U Dabid u kpa jong ngi keiñ Hosanna ha kiba jrong tam."

Bad kumta U Jisu u la rung ha Jerusalem bad U la leit shapoh ka Temple. U la sngewsih ban iohi ia ki briew kiba iadie-iathied ha ka Temple bad ia ki nongiapeiñ sbai. U la dumok bad u la beh noh ia ki baroh na ka temple.

Haba ka sngi ka la noh arsut, U la leit noh sha Bethania lem bad ki khatar ngut ki synran jong U.

KI KOT BA LA PYNMIH DA U JUH U NONGTHOH

1. KI BIRIA U 'PEH-SYLLI (PART I)	.60 PAISE
2. KI BIRIA U 'PEH-SYLLI (PART II)	.75 PAISE
3. KI NUKSA HA KA JINGIM BA DEI BAN PHIKIR (1968)	Rs. 2.00
4. KA DIENSHONHI (A KHASI-KHASI DICTIONARY) (1968)	Rs. 12.00
5. LA PYNDEP (1969)	Rs. 1.00
6. KI BIRIA U PEH-SYLLI (PART I, II, III) (1973)	Rs. 2.50
7. KI NONGHIKAI BAD KA SKUL PYNPAW (1957)	Rs. 2.00
8. KI JINGKYNSEW HA KA BIBLE (1979)	Rs. 1.50
9. KI BRIEW HA KA BIBLE (1979)	Rs. 7.00
10. KA HISTORI JONG KA BALANG LABAN (1980)	Rs. 5.00

KI KOT KI BAN SA MIH:

1. THE PREPARATION FOR THE GOSPEL IN TRADITION
KHASI BELIEF
2. THE TRIBAL HERITAGE

LAH BAN IOH IA KITEI KI KOT NA:—

1. Shillong Co-operative Marketing Society Ltd.
Barabazar Shillong-2
2. Chapala Book Stall, Shillong.
3. Synod Book Room Mawkhar, Shillong.
4. U Nongthoh, Banlun, P.O. Nonglyer.